

Wychodzi we wtorek, czwartek i sobotę. Co sobota dołączony jest arkusz Rozmaitości i pisma ku pożytkowi i zabawie Prenumerata Gazety z Dodatkiem i Rozmaitościami wynosi: na kwartał, dla odbierających w samym Lwowie 4 zr. 48 kr., na poczcie lwowskiej 5 zr. 12 kr., na wszelkich innych pocztach 5 zr. 36 kr. mon. konw. Prenumerata półroczna wynosi dwa razy tyle co kwartalna.

G A Z E T A

L W O W S K A.

Dodatek do Gazety Lwowskiej obejmuje Doniesienia urzędowe i prywatne. Za umieszczenie w dodatku płaci się od wiersza w pół kolumnie (drukem garmont) za pierwszy raz 3 kr., a za każdy następujący raz tylko po 1 1/2 kr. mon. konw. Za większe litery płaci się podług tego, ile na wycieczny druk obrachowane miejsca zajmą. Redakcyja Gazety Lwowskiej przyjmuje tylko frankowane listy.

Wtorek

N°. 80.

13. lipca 1847

Przegląd artykułów.

Wiadomości krajowe: Z Wiednia: Mianowanie drugiego Prezydenta gubernijalnego dla Galicyi.

Wiadomości zagraniczne: Ameryka: Wiadomości z teatru wojny.

Hiszpanija: Środki przeciw Infantowi Don Francisco de Paula użyte. — Karliści w Kastylii i Katalonii ruszają się. — Wiadomości z Portugalii.

Anglija: Przybycie do Londynu nowego ambasadora francuzkiego. — W. Książę rosyjski Konstanty. — Stanowisko Peela i dążność jego.

Francyja: Emil Girardin nie podał się do dymisyi. — Abd-el-Kader.

Niemce: Protokół posiedzenia Związku Państw niemieckich w sprawie Krakowa.

Nowiny.

Wiadomości handlowe i przemysłowe: Z Ułaskowiec. — Z Tarnowa.

Dodatek nadzwyczajny: Doniesienia literackie księgarni p. Franciszka Pillera i spółki.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia. —

ICKMość raczył najwyższym listem gabinetowym z dnia 6. lipca b. r. Wiceprezydenta galicyjskiego gubernijum, Leopolda hrabie Łazańskiego, z najlaskawszem okazaniem mu Swego zadowolenia z dotychczasowej jego służby, na takąż samę posadę do morawskoszlązkiego krajowego gubernijum powołać.

JCKMość raczył najwyższym listem gabinetowym z dnia 6. lipca b. r. swego referenta rady Stanu, Filipa de Kraus, mianować drugim Prezydentem galicyjskiego gubernijum.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka.

Z Nowego Jorku pod dniem 15. czerwca donoszą, że amerykańskie wojsko postępują z Puebla ku stolicy Meksyku. Santa Anna po uchyleniu się od naczelnego dowództwa na wschodzie, odbył dnia 19. maja wjazd do Meksyku dla objęcia posady prezydenta rady gabinetowej. Atoli doznał on bardzo nieprzyjaznego przyjęcia, gdyż lud ciskaniem kamieni go powitał. Sądzą powszechnie, że Herrera, kandydat pokoju, obrany będzie prezydentem. Zdaje się że obywatele mało myślą o ufortyfikowaniu stolicy. — Według listów odebranych z Monterey z dnia 15. maja uzbrajał się generał Taylor dla postąpienia około 1. czerwca pod San Luis, gdzie się spodziewano nowej walnej bitwy, która zapewne będzie rozstrzygającą. — Najświeższe wiadomości z Weraakruz z dnia 1. czerwca a z Tampiko z dnia 27. maja donoszą, że Santa Anna dobrowolnie zrzekł się posady prezydenta, a powszechnie mniemanie, że Herrera obrany będzie prezydentem meksykańskim, obudza coraz większą nadzieję, że wkrótce pokój nastąpi. Pan Trist jako komisarz Stanów Zjednoczonych znajduje się przy wojsku generała Skotta i zaopatrzony jest jeneralnem pełnomocnictwem do zawarcia pokoju.

Hiszpanija.

Z Madrytu dnia 29. czerwca. Infantowi Don Francisco de Paula rozkazano wczoraj, aby wraz z swoją familiją ustąpił z królewskiego pałacu, który od czasu powrotu Królowej do Aranjuez znowu był zamieszkał, i żeby tymczasem sprowadził się znowu do małego pałacu w Buen Retiro, dopokąd nie będzie rozstrzygnięte pytanie, czy

on Hiszpaniję a przynajmniej stolicę ma opuścić. Środki te przedsięwzięła na propozycję ministrów sama Królowa, a to jak rządowy dziennik oznajmia, na ukaranie tegoż Infanta. Zdaje się, że naczelni przełożeni tajnego politycznego towarzystwa, którego on był członkiem, niebędąc może zawiadomiony o całym zakresie zbrodniczych ich zamiarów, odbywali posiedzenia w Infanta pokojach, które bezpośrednio stykały się z pokojami Królowej, i namawiały księcia do wywierania na Królowę złudnemi obietnicami i pogroźkami wpływu, aby czysto demokratyczne ministerjum mianowała. Bliższe szczegóły tego awanturczego wypadku nie są jeszcze dostatecznie odsłonięte. Wszelako wiadomo już, że Królowa objawiła wszystko swoim ministrom, którzy z tego powodu rozkazali, aby jak najprędzej Infanta z pobliża Królowej oddalono.

Były karlistowski generał Arroyo połączył się wraz z *Estudiante*, którego oddział, jak teraz słychać, 110 jeźdźców liczy. Niejaka część tychże pojawiła się dnia 24go w *Ilieas* o dwie mil od *Burgos*. Wszyscy ci karlistowscy partyzanci są umundurowani i bardzo dobrze uzbrojeni. Ogłaszają oni przed ludem, że zamierzają przywrócić prawy tron, zachowują surową, wojskową karność i za potrzebą dla siebie żywność tudzież inne rzeczy, gotówką płacą. Do 26. a zatem ośm dni po tym powstaniu, nieudało się dogonić ich żadnemu z oddziałów, które przeciw nim wysłano. Właśnie obwiniał rząd o niedbałość *yefe politico* w *Burgos*, i złożył go z urzędu.

Dnia 22go przyszło w Katalonii w pobliżu *Pont de Armentera* między 250 karlistami a wojskiem Królowej do żywej rozprawy. Według urzędowych raportów, pozostawili pierwsi 21 poległych, a tylko jednego jeńca na placu. Stratę wojska Królowej podają na siedmiu zabitych a czterestu rannych.

Telegrafem z *Waladolidu* nadeszła wiadomość, że generał *Concha* podstąpił dnia 24. aż o jedną milę przed *Oporto*. Buntownicy bez stawienia oporu, cofnęli się do miasta. Hiszpańskiemu wojsku dostawiano żywności na rzece *Duero*. Portugalski generał *Vinhaes* obsadził swoim wojskiem dnia 21. *Eworę* i zastał tam pociąg artyleryi, który buntownicy w *Setubal* byli zabrali. Dnia 22. zajęło hiszpańskie wojsko małą portugalską pograniczną fortecę *Morwa*, a dnia 24. wieczór ruszył jenerałny kapitan *Estremadury* z *Badajoz* w dwa batalijony, z jednym pułkiem konnicy i ośmią działami i wkroczył nazajutrz do *Elwas*. Zamiarem hiszpańskiego

rządu zdaje się być pozajmować naprzód wszystkie portugalskie warownie.

Wielka Brytania i Irlandya.

Z Londynu dnia 3. lipca. Dnia 1. b. m. przybył tu książę *Broglie* i miał już posłuchanie u królowej dla doręczenia jej jako francuzki ambasador wierzytelnych listów. *Pan de St. Aulaire* opuści wkrótce Anglię, nadczem bardzo ubolewają, i usunie się zupełnie od dyplomatycznego zawodu.

Wielki Książę rosyjski *Konstanty*, na którego cześć *Sir Robert Peel* wyprawił wczoraj świetny festyn, opuścił *Drayton Manor* i pojechał do hrabiego *Shrewsbury* w *Alton Towers*.

Posiedzenia parlamentowe wloką się pomału, a rząd ponosi jedną małą klęskę po drugiej, co już bardzo jego kredytowi zaszkodziło. Każdy przyznaje w duchu, że publiczne sprawy bardzo niedokładnie są załatwiane, a nawet między liberalnem stronnictwem odzywa się nie jeden głos, uzalający się na to, że zdatny *Sir Robert Peel* nie stoi na czele. Stanowisko tego odznaczającego się ministra jest godne uwagi i interesujące. Gdy bowiem *Sir Robert Peel* będąc prześladowanym od dawniejszych swoich stronników, uchylił się z gabinetu i oświadczył uroczyście, że na zawsze składa swoją władzę ministeryjalną, tedy zdaje się, że popędliwie to wyrzeczenie już dawno poszło w niepamięć, a teraz życzy on sobie z pewnością, jeżeli nie z namiętnym zapalem, powrócić znowu do angielskiej rady gabinetowej. Zachodzi tylko pytanie, z kim? Nieporozumienie między nim a torysami jest większe niż było przedtem. Żadna z obu partyj nie dała do poznania, że drugiej przebacza, a *Peel* nawet mniej niż pierwsza, gdyż on opuścił ją. Kościół i arystokracya, nawet w Irlandyi, uznają, że *lord John Russell* jest tak konserwacyjnym ministrem, jakiego tylko sobie życzyć mogą, owoż bezwarunkowo przenoszą whigów nad zdrajcę z *Tamworth*, jak nazywają naczelniaka gabinetu z roku 1841. W takich okolicznościach ma *Peel* bez wątpienia lepszą sposobność postępowania liberalną drogą, niż terazniejsi ministrowie; owoż trzeba czekać, czy on whigowskię szlachcicie nie odbierze wsparcia swoich niepodległych liberalnych przyjaciół. Jeżeli np. *pan Cobden* zajmie krzesło w nowym parlamencie, nie zechceż on być na stronie tego ministra, który zniósł ustawy zbożowe, niż na stronie rządu, który nie raczył naczelniaka *league* na swoich posadach umieścić? Toż samo da się powie-

dzień o sprawach kolei żelaznych, które stanowiąc będą w nowym parlamencie zupełną, do Peela całkiem przywiązaną partycję. Peel sam opuścił miasto, ale on zadaje sobie niezmierną pracę dla pojednania mężów wszelkich klas i wszelkiego stanu. W Drayton Manor jest pełno odwiedzających gości, jakoż wszystko zapowiada, że właściciel tój majątności bynajmniej nie zaniechał swego zamiaru kierowania sprawami tego kraju. Jak teraz słyhać, będzie parlament dnia 24. b. m. odroczonym, a 26. rozwiązanie jego nastąpi.

Francya.

Z Paryża dnia 4. lipca. Ogłoszony niedawno przez belgijskie dzienniki list Emila Girardin, w którym tenże jako deputowany miał podać się do dymisyi, poczytuje teraz dziennik *la Presse* za apokryf. Deputowanemu z Bourgan euf, mówi tenże dziennik, nieprzeszło ani przez myśl podawać się do dymisyi i odwoływać się do swych wyborców. Wiadomo nam, że niejeden z ministrów spodziewał się tego, ale po cóż ma pan Girardin to czynić? Przypuściwszy, iżby go znowu obrano, odmieniłoby to choć cokolwiek charakter jego twierdzeń? Tak prawdziwemi, jakimi one są teraz, stałyby się przezto nieprawdą? Przypuściwszy zaś, iżby go znowu obrano, czyliż nawet jednogłośnie obranie go deputowanym, uczyniłoby prawdziwemi, jego nieprawdziwe twierdzenia? Ztąd widać, że odwołanie się pana Girardin do swoich wyborców, nicby nie udowodniło; równie jak i to głosowanie nie udowodniło, przez które 225 deputowanych odważyło się ogłosić, że te wyjaśnienia, które rząd dał, ich zadowoluiły. To głosowanie dowiodło jeszcze raz tylko, że ministerjum ma bierną, w karności utrzymaną, ścisłą więkzość, która dowodów żąda, a naoczność zaprzecza, która żąda, aby światło było, a przed światłem oczy swoje zamyka.

Moniteur algerien z d. 20. czerwca zawiera co się tyczy Abd-el-Kadera następującą wiadomość: »Były ten Emir zachowuje zawsze jeszcze w kraju marokańskim względem monarchy tego państwa groźne stanowisko. Przeciąga on w północnej stronie Tazy ze swoją deirą nietrwożąc się bynajmniej marokańskimi zbrojnymi siłami, które na niego baczność dają, ani też mającém nastąpić pojawieniem się jeszcze liczniejszych, którym mu zagrożono. Przy tój nieczynności, która jemu nie jest zwyczajną, trudno zgadnąć właściwe jego plany.«

Niemiec.

Publiczny protokół siedemnaste-

go posiedzenia zgromadzonego niemieckiego Związku. Działo się w Frankforcie, dnia 17. czerwca 1847 w obecności posłów wszystkich związkowych państw.

§. 1.

Spólne oświadczenie dworów Austrii i Prus dotyczące wykonanych przez nie w sprawie Krakowa zasad praw narodowych.

Cesarsko-królewsko-austryjaccy prezydujący poseł hrabia Münch-Bellinghausen oznajmia, że posłowie Austrii i Prus z powodu przedsięwziętych przez te dwa dwory za porozumieniem się z Jego Mością Cesarzem Rosyjskim środków, co do wolnego państwa Krakowskiego, mają uczynić spólne oświadczenie.

Austriya i Prusy. Ich Mość Cesarz Austryjaccy i Król Pruski zostali spowodowani za porozumieniem się z najdosłojniejszym swym sprzymierzeńcem Jego Mością Cesarzem Rosyjskim do następującego postanowienia:

»że — gdy najdosłojniejsi, swietnej pamięci Ich Poprzednicy, zawartym między Nimi na dniu 3. maja (21. kwietnia) 1815 traktatem, nadali byt wolnemu państwu Krakowskiemu pod warunkami, które nie mniej dla jego dobra i utrzymania, jako też dla zabezpieczenia spokoju w Swych własnych krajach były obliczone i dla wypełnienia tych zamiarów nieodzowne, i gdy toż wolne państwo z pominięciem powyższych warunków, przez długi przeciąg lat nakoniec w lutym zeszłego roku samo w anarchię się rozwiązało, i w takowe wprawilo położenie, w którym Ci trzej Monarchowie nie mogli już mieć więcej względu na nadane jemu prawa do warunkowej niepodległości, to jest co do przywrócenia znowu bytu temu państwu bez narażenia na niebezpieczeństwo obrony, którą swoim własnym poddanym są wiinni, więc zamyśliли tak miasto jak i okrąg Krakowski przywrócić do tych samych stosunków, w jakich one przed rokiem 1809 zostawały.«

Trzej Monarchowie powzięli i wykonali to postanowienie w dobrze rozważonem i przemyślanem oświadczeniu o swoim prawie, w przekonaniu o powinnościach ku swoim ludom, które Opatrzność poruczyła ich pieczy, i w skutek powszechnie wiadomych, dla wewnętrznych stosunków swoich państw, ważnych wypadków.

Jeżeli jednak ten akt poczytano za naruszenie istniejących traktatów, i starano się z tym wykładem połączyć dowolne tłumaczenia, rzu-

cające podejrzenie na zamiary trzech Monarchów; tedy Ci Monarchowie spowodowani są swoim spółprzymierzeńcom, a najszczególniej najdosłojniejszemu niemieckiemu Związkuw i całym jego ogóle, oznajmić te zasady, które Oni za stateczne prawidło swego postępowania uznają.

Te zasady, które Ciż Monarchowie uważają za prawdziwą rękojmię utrzymania i zachowania pokoju, porządku i spokojności w Europie, są następujące:

1) Każdy prawo-mocnie zawarty traktat, ma wartość zaręczonej nawzajem wierności. Każdy z uczestników traktatu obowiązany jest summiennie i punktualnie wypełniać przyjęte na siebie warunki; w takiż sam sposób ma on prawo wymagać od drugich wypełnienia zobowiązań, które na siebie przyjęli.

2) Ich Mość Monarchowie nie mogą wszakże w żaden sposób przypuścić, aby jakowy traktat mógł istnieć bez powyższego połączenia wzajemnych praw i zobowiązań, ani też, aby granice tych praw i zobowiązań dowolnie nad zakres interesowanych w tej sprawie rozszerzano albo mieszaniem się do niej nie-interesowanych, ograniczano lub usuwano.

Oparci na tych niewzruszonych zasadach prawa państw i narodów, które trzem w krakowskiej sprawie interesowanym mocarstwom służyły przy tej sposobności za niezłomne prawidło ich postępowania, nie użyją nigdy Ciż Monarchowie poruczonej Ich rękóm władzyna pogńębienie dobrze nabytego prawa, lecz obróć ją zawsze, o ile Ich spóldziałanie zachodzi, na jego obronę i na odwracanie tych przedsięwzięć, które prawo, porządek i pokój zaburzyć usiłują.

Dla objawienia publicznie przed światem a najprzód przed całym niemieckim Związkiem tego sposobu myślenia, który w sprawie Krakowskiego rozruchu w fałszywym świetle wystawiono, zapoznano i mylnie tłumaczono, rozkazali Ich Mość Monarchowie za zupełnem porozumieniem się, doręczyć to oświadczenie najdosłojniejszemu niemieckiemu Związkuw, i oznajmić to również wszystkim rządóm, z którymi najdosłojniejsi Ciż Monarchowie w związku zostają.

* * *

Poczem przedsięwzięto następujące głosowania:

Bawaryja: Ponieważ istota niemieckiego Związkuw oparta jest najszczególniej na wzajemności i równości przepisanych traktatami praw i zobowiązań tych państw, które w tym Zwią-

ku są połączone, więc Jego Mość Król Bawarski nie może jak tylko z podzięką przyjąć w posłuch te przez najwyższy Wiedeński i Berliński dwór przedłożone zasady; owoż Jego królewska Mość nieociąga się wyrzec, że się zgadza z niemi w zastosowaniu do stosunków niemieckiego Związku.

Królestwo Saskie: Królewsko-saski dwór podziela wyrzeczone przez Ich Mość Cesarza Austrii i Króla Pruskiego zdania i przejęty jest tem pełnem zaufaniem i uspokajającym przekonaniem, że dostojni Monarchowie Austrii i Prus w żadnym czasie nie zaprą się tych w uroczysty sposób przedłożonych przez Nich zasad, lecz owszem że je wszędzie a szczególnie w stosunkach do swoich spzymierzeńców czynem stwierdzać będą.

Hanower: Król Jego Mość uznając zupełnie powody, które wywołały wcielenie byłego państwa Krakowskiego, nie może jak tylko zgodzić się we wszystkich punktach z treścią oświadczenia najwyższego Wiedeńskiego i Berlińskiego dworu, którą właśnie teraz sływał.

Wirtemberg: Królewsko-wirtemberski rząd składając podziękę najwyższym dworóm Wiednia i Berlina za uczynione i właśnie co wysłuchane oznajmienie i oświadczenie, że się i ze swojej strony jak najzupełniej zgadza z obiema wyrzeczonymi w témże zasadami co do praw narodów, następnie przyjmując z wdzięcznością połączone z tem zapewnienie obu wymienionych najwyższych dworów, — życzy sobie, aby najdosłojniejszy niemiecki Związek przy tej sposobności wyrzekł, iż te zasady stanowią zawsze podstawę wszelkich jego czynności, i w każdym czasie stanowić będą.

Baden: Poseł Badeński widząc, że wyluszczone przez najwyższy Wiedeński i Berliński dwór zasady:

»według których każdy prawomocnie zawarty traktat ma wartość wzajemnie zaręczonej wierności, każdy z interesowanych w traktacie obowiązany jest z powinności summiennie i punktualnie wypełniać przyjęte na siebie warunki, równie jak i on w równyż sposób ma prawo żądać od drugich wypełnienia przyjętych zobowiązań — i według których żaden traktat bez takowego połączenia wzajemnych praw i zobowiązań nad zakres interesowanych w traktacie, rozszerzonym lub przez mieszanie się drugich ograniczonym tudzież usuwanym być nie może« —

zgadzając się z głównemi ustawą przepisaniem postanowieniami Związkuw, przyłącza się imieniem swego najwyższego dworu do tegoż o-